

Rakennetun ympäristön lainsäädäntöuudistus

Ajankohtaiswebinaari kunnille 23.10.2024

- **9.00 Tilaisuuden avaus**
- kehittämispäällikkö Anne Jarva, Kuntaliitto
- **9.05 Alueidenkäyttölain uudistus**
- ympäristöneuvos Antti Irjala, ympäristöministeriö
- *Keskustelua*
- **9.45 Yhdyskuntakehittämislain ja yhdyskuntarakentamislain tilanne.**
- kehittämispäällikkö Tiina Hartman, Kuntaliitto
- yhdyskuntatekniikan päällikkö Paavo Taipale, Kuntaliitto
- *Keskustelua*
- **10.10 Rakentamislain toimeenpano ja muuttaminen (HE 101/2024 vp)**
- juristi Minna Mättö, Kuntaliitto
- **10. 30 Rakennetun ympäristön lakikokonaisuuden digivelvoitteet ja niiden toimeenpano**
- erityisasiantuntija Päivi Tiihonen, Kuntaliitto
- *Keskustelua*
- **11.00 Tilaisuus päättyy**

Rakennetun ympäristön lainsäädäntö uudistuu vaiheittain – miten sovitetaan yhteen?

Voimaan 1.1.2025, muutos-
HE:ssä siirtymäaikoja
Lupakynnys nousee
Käsittelyaika 3 - 6 kk
Rakennusjärjestys, taksa ja
hallintosääntö uusittava

HE-luonnos lausunnolla
~ 1.11.2024 – 31.1.2025

HE-tavoite kevät 2025
Kaavajärjestelmään joustoja
Sujuvampi kaavoitusprosessi
Maanomistajan aloiteoikeus
ja kumppanuuskaavoitus

Rakentamis-
laki
+ muutos HE

Yhdyskunta-
kehittämis-
laki

Alueiden-
käyttö-
laki

Yhdyskunta-
rakentamis-
laki

Laki rakennetun ympäristön
tietojärjestelmästä (voimassa)

HE-tavoite 2026
Maapolitiikka,
maankäyttömaksut ja -
korvaukset
Kytkeä lunastuslakiin

HE-tavoite 2026
Katuja ja muiden yleisten
alueiden suunnittelu,
toteutus ja kunnossapito
sekä hulevesien hallinta

Kuntaliiton pääviestit

Alueidenkäyttölaki

- MRL:n kokonaisuuden pilkkominen paloihin ei ole tarkoituksenmukaista
- Tulee säilyttää kunnan kaavoitusmonopoli ja oikeus päättää hallintonsa järjestämisestä
- Mahdollisuudet sujuvoittaa kaavoitusmenettelyjä tervetulleita
- Turvallisuustilanteen, uusiutuvan energian ja ilmaston edellyttämät päivitykset tarpeellisia
- Kaavoituksen kustannusten perimismahdollisuutta tarpeen laajentaa

Yhdyskuntakehittämislaki

- Yhdyskuntakehittämisen sääntelyn ja maapolitiikan välineiden tulee mahdollistaa turvallisen, toimivan ja viihtyisän elinympäristön tuottaminen kuntalaisille
- Maankäyttösopimuksia koskevan lainsäädännön selkeyttäminen ei saa johtaa toimivan nykykäytännön murenemiseen
- Maankäyttösopimuksissa säilytettävä tarpeellinen vapaus sopia kaavojen toteuttamisesta
- Kuntakenttä on sitoutunut maapolitiikan avoimuuden lisäämiseen

Yhdyskuntarakentamislaki

- Tehokkaammat keinot kunnalle kaduilla ja muilla yleisillä alueilla tehtävien töiden ohjaamiseen
- Kunnossa- ja puhtaanapidon vastuujaon mahdollisista muutoksista ei kustannuksia kunnalle
- Sujuvat hallintomenettelyt ja kestävä rahoituspohja kokonaisvaltaiselle hulevesien hallinnalle (ml. yhteys vesihuoltolakiin)

2024

2023
Työryhmien
asettaminen

9/2024 AKL-
työryhmän
kausi päättyy

2024-2025
AKL-HE
lausunnolla

2025

Kevät 2025
AKL-HE
eduskunnalle

8/2025 YKL- ja
YRL-työryhmän
kausi päättyy

2025-2026 YKL-
ja YRL –HE:t
lausunnolla

2026

2026
AKL voimaan?

Kevät 2026 YKL-
ja YRL –HE:t
eduskunnalle

2027

2027
YKL ja YRL
voimaan?

Alueidenkäyttölain uudistaminen

Kuntaliiton tilaisuus 23.10.2024
Ympäristöneuvos Antti Irjala

Yleisiä huomioita alueidenkäyttölain uudistuksesta

- Alueidenkäytön lainsäädäntöä uudistetaan pääministeri Petteri Orpon hallituksen ohjelman mukaisesti.
- **Alueidenkäyttölakia valmistelevan työryhmän työ päättyi syyskuun lopussa. HE kääntämisen jälkeen lausunolle loppuvuodesta. Eduskuntaan kevätistuntokaudella 2025.**
- Alueidenkäytön suunnittelujärjestelmä ehdotetaan säilytettäväksi pääpiirteittäin ennallaan.
- Keskeisimmät muutokset kohdistuvat maakuntakaavan ohjausvaikutukseen, kaavojen sisältövaatimusten ajantasaistamiseen, aurinkovoimarakentamiseen, vähittäiskaupan suuryksiköihin, maaomistajan aloiteoikeuteen ja kumppanuuskaavoituksen, kaavoitusprosessin sujuvoittamiseen sekä muutoksenhakuun.

Maakuntakaava

- Maakuntakaavan tehtävä rajattaisiin koskemaan ainoastaan **vähintään maakunnallisesti merkittäviä alueidenkäytön kysymyksiä**.
- Maakuntakaavan oikeusvaikutteisuutta kevennettäisiin. Maakuntakaava tulisi ottaa huomioon yleiskaavaa laadittaessa. **Uudella sanamuodolla tarkoitettaisiin maakuntakaavan ohjausvaikutuksen väljempää tulkintaa kuin miten voimassa olevassa laissa käytettyä sanamuotoa** ”maakuntakaava on ohjeena” on tulkittu.
- **Yleiskaava** (ja asemakaava alueella, jolla ei ole voimassa yleiskaavaa) **voitaisiin myös perustellusta syystä laatia maakuntakaavasta poiketen**. Tällöin olisi kuitenkin huolehdittava siitä, että yleiskaava sopeutuu maakuntakaavan kokonaisuuteen ja otettava huomioon maakuntakaavan sisältövaatimukset.
- **Vähittäiskaupan suuryksikköjen** sääntelyä maakuntakaavatasolla kevennettäisiin.

Maakuntakaavan sisältövaatimukset

AKL-luonnos

Maakuntakaavaa laadittaessa on kiinnitettävä erityisesti huomiota:

- 1) alueidenkäytön taloudellisuuteen ja ekologiseen kestävyteen sekä aluerakenteen toimivuuteen;
- 2) ilmastonmuutoksen hillintään ja ilmastonmuutokseen sopeutumiseen;
- 3) liikennejärjestelmän toimivuuteen sekä ympäristön ja talouden kannalta kestäviin liikenteen ja teknisen huollon järjestelyihin;
- 4) luonnonvarojen kestäväen käytön edellytyksiin;
- 5) elinkeinoelämän toimintaedellytyksiin;
- 6) maiseman, kulttuuriperinnön sekä **luonnon monimuotoisuuden** ja muiden luonnonarvojen vaalimiseen;
- 7) virkistykseen soveltuvien alueiden riittävyteen.

Maankäyttö- ja rakennuslaki

Kaavaa laadittaessa on kiinnitettävä erityisesti huomiota:

- 1) maakunnan tarkoituksenmukaiseen alue- ja yhdyskuntarakenteeseen;
- 2) alueiden käytön ekologiseen kestävyteen;
- 3) ympäristön ja talouden kannalta kestäviin liikenteen ja teknisen huollon järjestelyihin;
- 4) vesi- ja maa-ainesvarojen kestävään käyttöön;
- 5) maakunnan elinkeinoelämän toimintaedellytyksiin;
- 6) maiseman, luonnonarvojen ja kulttuuriperinnön vaalimiseen; sekä
- 7) virkistykseen soveltuvien alueiden riittävyteen.

Yleiskaava ja asemakaava

- Yleiskaava säilyttäisi nykyisen roolinsa alueidenkäytön suunnittelujärjestelmässä, mutta siihen ehdotetaan eräitä kaavaprosessin sujuvuutta lisääviä muutoksia ja sisältövaatimuksia koskevia muutoksia. Sisällölliset muutokset koskisivat muun muassa olemassa olevan infrastruktuurin hyödyntämistä sekä ilmastonmuutokseen sopeutumista.
- **Asemakaava voitaisiin perustellusta syystä laatia tai muuttaa sisällöltään yleiskaavan ohjausvaikutuksesta poiketen, jos yleiskaava on vanhentunut.** Säännöksessä ei enää edellytettäisi, että asemakaavan on sopeuduttava yleiskaavan kokonaisuuteen eikä sitä, että yleiskaava on ilmeisen vanhentunut.
- **Uudeksi menettelyksi ehdotetaan yleiskaavan ja asemakaavan yhteiskäsittelyä.** Yleiskaava ja asemakaava voitaisiin laatia yhtä aikaa ja hyväksyä samalla päätöksellä.
- Asemakaavaa koskevat säännökset ehdotetaan säilytettäväksi pääosin nykyisellään. Asemakaavan sisältövaatimuksissa korostuisivat joukkoliikenteen, kävelyn ja pyöräliikenteen järjestäminen. Uutena asiana mukaan tulisi lisääntyviin sään ääri-ilmiöihin ja tulviin varautuminen.

Yleiskaava - sisältövaatimusten vertailua AKL / MRL

Yleiskaavaa laadittaessa on kiinnitettävä erityisesti huomiota:

- 1) yhdyskuntarakenteen toimivuuteen, taloudellisuuteen ja ekologiseen kestävyteen;
- 2) **olemassa olevan yhdyskuntarakenteen ja infrastruktuurin hyödyntämiseen;**
- 3) asumisen tarpeisiin ja palveluiden saavutettavuuteen;
- 4) liikenteen, erityisesti joukkoliikenteen, kävelyn ja pyöräliikenteen, sekä energia-, vesi- ja jätehuollon tarkoituksenmukaiseen järjestämiseen ympäristön, luonnonvarojen ja talouden kannalta kestäväällä tavalla;
- 5) turvalliseen, terveelliseen ja eri väestöryhmien kannalta tasapainoiseen elinympäristöön;
- 6) elinkeinoelämän toimintaedellytyksiin;
- 7) ympäristöhaittojen vähentämiseen;
- 8) **rakennetun ympäristön, maiseman sekä luonnon monimuotoisuuden ja muiden luonnonarvojen vaalimiseen;**
- 9) virkistykseen soveltuvien alueiden saavutettavuuteen ja riittävyyteen;
- 10) **lisääntyviin sään ääri-ilmiöihin ja tulvariskeihin varautumiseen sekä hulevesien hallinnan toteuttamisen edellytyksiin.**

Yleiskaavaa laadittaessa on otettava huomioon:

- 1) yhdyskuntarakenteen toimivuus, taloudellisuus ja ekologinen kestävyys;
- 2) olemassa olevan yhdyskuntarakenteen hyväksikäyttö;
- 3) asumisen tarpeet ja palveluiden saatavuus;
- 4) mahdollisuudet liikenteen, erityisesti joukkoliikenteen ja kevyen liikenteen, sekä energia-, vesi- ja jätehuollon tarkoituksenmukaiseen järjestämiseen ympäristön, luonnonvarojen ja talouden kannalta kestäväällä tavalla;
- 5) mahdollisuudet turvalliseen, terveelliseen ja eri väestöryhmien kannalta tasapainoiseen elinympäristöön;
- 6) kunnan elinkeinoelämän toimintaedellytykset;
- 7) ympäristöhaittojen vähentäminen;
- 8) rakennetun ympäristön, maiseman ja luonnonarvojen vaaliminen; sekä
- 9) virkistykseen soveltuvien alueiden riittävyys.

Asemakaavan sisältövaatimukset

AKL-luonnos

Asemakaava on laadittava siten, että luodaan edellytykset terveelliselle, turvalliselle ja viihtyisälle elinympäristölle, palvelujen saavutettavuudelle ja liikenteen, **erityisesti joukkoliikenteen, kävelyn ja pyöräliikenteen järjestämiselle**. Rakennettua ympäristöä ja luonnonympäristöä tulee vaalia eikä niihin liittyviä erityisiä arvoja saa hävittää.

Kaavoitettavalla alueella tai sen lähiympäristössä on oltava riittävästi puistoja, **viheralueita** tai muita lähivirkistykseen soveltuvia alueita.

Asemakaavassa on varauduttava lisääntyviin sään ääri-ilmiöihin ja tulviin.

Maankäyttö- ja rakennuslaki

Asemakaava on laadittava siten, että luodaan edellytykset terveelliselle, turvalliselle ja viihtyisälle elinympäristölle, palvelujen alueelliselle saatavuudelle ja liikenteen järjestämiselle.

Rakennettua ympäristöä ja luonnonympäristöä tulee vaalia eikä niihin liittyviä erityisiä arvoja saa hävittää. Kaavoitettavalla alueella tai sen lähiympäristössä on oltava riittävästi puistoja tai muita lähivirkistykseen soveltuvia alueita.

Asemakaavan ja yleiskaavan laatimisaloite ja asemakaavan ja yleiskaavan laatiminen yhteistyössä maanomistajan kanssa

- Lakiin ehdotetaan hallitusohjelman mukaisesti lisättäviksi pykälät asemakaavan ja yleiskaavan laatimisaloitteesta sekä asemakaavan ja yleiskaavan laatimisesta yhteistyössä maanomistajan kanssa.
- Maanomistajalla olisi oikeus tehdä kunnalle perusteltu aloite asemakaavan tai yleiskaavan (yk, jonka perusteella rakentamislupa voidaan suoraan myöntää) laatimiseksi tai muuttamiseksi omistamalleen alueelle. Kunnan olisi päätettävä aloitteen hyväksymisestä tai hylkäämisestä monijäsenisessä toimielimessään ilman aiheetonta viivytystä ja viimeistään neljän kuukauden kuluessa aloitteen saapumisesta.
- Kunta voisi maanomistajan pyynnöstä päättää antaa asemakaavaa, tuulivoimayleiskaavaa, aurinkovoimayleiskaavaa tai rantayleiskaavaa koskevan ehdotuksen maanomistajan laadittavaksi tämän omistamalle alueelle. Kunnan olisi päätettävä pyynnön hyväksymisestä tai hylkäämisestä monijäsenisessä toimielimessään.

Tuuli- ja aurinkovoimarakentamista koskevat erityiset säännökset

- Tuulivoimarakentamista koskevat erityiset säännökset ehdotetaan säilytettäväksi muuten nykyisessä muodossaan, mutta tuulivoimayleiskaavan sisältövaatimukseen lisättäisiin tuulivoimalan riittävää etäisyyttä koskeva säännös.
- Lakiin ehdotetaan lisättäväksi luku aurinkovoimarakentamista koskevista erityisistä säännöksistä. Yleiskaavaa voitaisiin käyttää suoraan aurinkovoimalan rakentamisluvan perusteena niillä alueilla, joilla yleiskaavassa on siitä erikseen määrätty.
- Laadittaessa aurinkovoimarakentamista ohjaavaa yleiskaavaa olisi huolehdittava erityisten sisältövaatimusten täyttymisestä.
- Sisältövaatimusta koskevan luonnoksen mukaan yleiskaavan tulisi ohjata riittävästi rakentamista ja muuta alueiden käyttöä kyseisellä alueella ja aurinkovoiman sähkönsiirron tulisi olla mahdollista järjestää. Lisäksi sisältövaatimusten mukaan aurinkovoimarakentamista ei saisi osoittaa ojittamattomille luonnontilaisille suoalueille eikä merkittävässä määrin metsämaalle.

Vähittäiskaupan suuryksiköitä koskevat erityiset säännökset

- Vähittäiskaupan suuryksiköitä koskeviin erityisiin säännöksiin ehdotetaan joitain muutoksia verrattuna voimassa olevaan lakiin.
- Säännös, jonka mukaan merkitykseltään seudullisen vähittäiskaupan suuryksikön sijoittaminen maakuntakaavan keskustatoiminnoille tarkoitetun alueen ulkopuolelle edellyttää, että vähittäiskaupan suuryksikön sijoituspaikaksi tarkoitettu alue on maakuntakaavassa erityisesti osoitettu tähän tarkoitukseen, poistettaisiin.
- Laista poistettaisiin samalla myös velvoite esittää merkitykseltään seudullisen vähittäiskaupan suuryksikön koon alaraja maakuntakaavassa.
- Maakuntakaavassa ei olisi myöskään enää esitettävä vähittäiskaupan suuryksiköiden enimmäismäärästä keskustatoimintojen alueiden ulkopuolella.
- Vähittäiskaupan suuryksiköt olisi edelleen osoitettava ensisijaisesti keskusta-alueelle. Vähittäiskaupan suuryksikkö voitaisiin kuitenkin osoittaa maakuntakaavassa, yleiskaavassa tai asemakaavassa keskusta-alueiden ulkopuolelle, jos voitaisiin huolehtia erityisten sisältövaatimusten täyttymisestä.

Erityiset sisältövaatimukset vastaisivat pääosin voimassa olevaa lakia.

Kuntien yhteinen yleiskaava

- Maakuntakaavan oikeusvaikutukset yhteiseen yleiskaavaan olisivat samat kuin mitä edellä on todettu maakuntakaavan oikeusvaikutuksista muihin yleiskaavoihin.
- Laadittaessa yleiskaavaa alueelle, jolla on voimassa kuntien yhteinen yleiskaava, kuntien yhteinen yleiskaava olisi nykyisestä poiketen otettava huomioon maakuntakaavan sijasta.
- Yhteisen yleiskaavan hyväksyminen olisi mahdollista kuntien yhteisen toimielimen lisäksi myös kuntien valtuustoissa.
- Voimassa olevan lain pääkaupunkiseudun yleiskaavaa koskevasta säännöksestä luovuttaisiin.

Yhteistyövelvoite eräillä kaupunkiseuduilla

- Laissa ehdotetaan säädettäväksi uudesta yhteistyövelvoitteesta Helsingin, Tampereen, Turun, Oulun, Jyväskylän, Kuopion ja Lahden kaupunkiseuduilla, joilla kaupunkiseutuihin kuuluvien kuntien olisi tehtävä yhteistyötä alueidenkäytön, asumisen ja liikennejärjestelmän suunnittelun yhteensovittamista koskevissa seudullisissa asioissa kaupunkiseuduillaan.
- Eesityksen mukaan myös valtion viranomaisten tulisi osallistua yhteistyöhön asiantuntijaroolissa.
- Yhteistyövelvoitetta koskeva säännös ei edellyttäisi kaavan tai muunkaan suunnitelman laatimista kaupunkiseudulle. Alueidenkäytön, asumisen ja liikennejärjestelmän suunnittelun yhteensovittamisessa voitaisiin kuitenkin hyödyntää erilaisia kaupunkiseutusunnittelun välineitä. Yhteistyöllä luotaisiin edellytyksiä MAL-sopimuksille.

Maailmanperintökohteet

- Lakiin ehdotetaan lisättäväksi säännökset maailmanperintökohteista.
- Jos laadittava kaava sijaitsee maailman kulttuuri- ja luonnonperinnön suojelemisesta tehdyssä yleissopimuksessa (SopS 19/1987) tarkoitetun maailmanperintöluetteloon hyväksytyyn kohteen alueella tai suojavyöhykkeellä taikka kaavalla voi olla muutoin vaikutusta maailmanperintökohteeseen, kaavaa laadittaessa olisi varmistettava, että maailmanperintökohteen erityinen yleismaailmallinen arvo säilyy ja pyrittävä arvon vahvistamiseen, jos arvo on heikentynyt.

Suuronnettomuusvaaraa aiheuttavat tuotantolaitokset ja toiminnot kaavoituksessa

- Lakiin ehdotetaan lisättäväksi pykälä suuronnettomuusvaaraa aiheuttavista tuotantolaitoksista ja toiminnoista kaavoituksessa.
- Pykälällä pantaisiin osaltaan täytäntöön vaarallisista aineista aiheutuvien suuronnettomuusvaarojen torjunnasta sekä neuvoston direktiivin 96/82/EY muuttamisesta ja myöhemmästä kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2012/18/EU (Seveso III -direktiivi) 13 artiklan maankäytön suunnittelua koskevia säännöksiä ja 15 artiklan yleisön kuulemista ja osallistumista koskevia säännöksiä.
- Pykälän soveltamisalaan kuuluisivat ns. Seveso-laitosten lisäksi myös muut vaarallisia aineita käsittelevät ja varastoivat laajamittaiset tuotantolaitokset, vaarallisia aineita käsittelevät ja varastoivat satama-alueet ja ratapihat. Pykälässä säädettäisiin riittävästä etäisyydestä esim. asuinalueisiin sekä lausuntomenettelystä.

Kaavoituksen sujuvoittaminen

- Keventävät ja sujuvoittavat muutokset maakuntakaavaa koskeviin säännöksiin, uusi pykälä yleiskaavan ja asemakaavan yhteiskäsittelystä, uudet pykälät maanomistajan aloiteoikeudesta ja kumppanuuskaavoituksesta.
- Eräitä kaavoitusmenettelyä koskevien säännösten keventämistä. Esimerkiksi kaavan vireilletulosta ja valmisteluvaiheen osallistumismahdollisuuksista ilmoitettaisiin siten kuin kunnalliset ilmoitukset kunnassa julkaistaan eli käytännössä ilmoittaminen tapahtuisi kunnan tai maakunnan liiton verkkosivuilla. **Kaavaehdotus asetettaisiin nähtäville julkisella kuulutuksella siten kuin hallintolaissa säädetään. Voimassa olevan lain ja asetuksen mukaisista velvoitteista ilmoittaa sanomalehdessä ja lähettää kirje toisella paikkakunnalla asuville maanomistajille ja -haltijoille luovutettiin.**
- Yleiskaavan tai asemakaavan laatimista tai muuttamista varten määrätyille **rakentamiskielloille säädettäisiin enimmäiskestoajat**. Sama koskisi asemakaavassa annettua, kaavan toteuttamisen ajoittamiseksi tarpeellista rakentamiskieltoa.
- **Valitusoikeus rajattaisiin asianosaisiin sellaisten asemakaavojen osalta, jotka laaditaan voimassa olevan yleiskaavan alueelle yleiskaavan ohjausvaikutuksesta poikkeamatta.** Valitusoikeutta ei siis enää olisi mainittujen asemakaavojen osalta kunnan jäsenillä, vaan ainoastaan asianosaisilla eli niillä, joiden oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa. Viranomaisten ja yhdistysten valitusoikeuksiin ei esitetä muutoksia, vaan ne säilyisivät ennallaan.

Muita valmistelussa esillä olleita asioita

- Merialuesuunnittelua koskeviin säännöksiin ei tulisi sisällöllisiä muutoksia.
- Valtioiden rajat ylittäviä ympäristövaikutuksia koskevat säännökset säilyisivät sisällöllisesti ennallaan.
- Kansallisia kaupunkipuistoja koskevaan sääntelyyn lisättäisiin menettelysäännöksiä ja käyttö- ja hoitosuunnitelma hyväksyminen siirrettäisiin YM:ltä LVV:lle.
- Valtion aluehallinnon uudistus. Lupa- ja valvontaviraston sekä Elinvoimakeskuksen tehtävät.

Kiitos mielenkiinnosta!

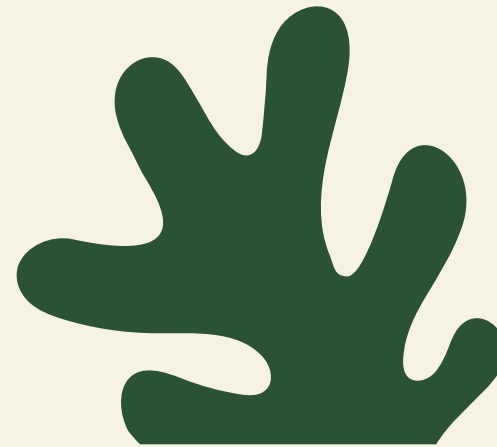

**Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the
Environment**

**Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment**

Aleksanterinkatu 7, Helsinki | PL 35, FI-00023 Valtioneuvosto | ym.fi

keskustelua

Yhdyskuntakehittämislain valmistelutilanne

KOKOUS	PVM	TEEMA
1	11.1.2024 klo 12-14	Aloituskokous
2	7.2.2024 klo 12-15	Yhdyskuntarakentamislaki, hanke kokonaisuutena
3	13.3.2024 klo 10-13	Yhdyskuntakehittämislaki, hanke kokonaisuutena
4	8.4.2024 klo 10-13	Katujen ja yleisten alueiden kunnossapito ja puhtaanapito, katutyöt
5	6.5.2024 klo 10-13	Katujen ja yleisten alueiden kunnossapito ja puhtaanapito, katutyöt
	3.6.2024 klo 13-15	Sidosryhmätalaisuus alueidenkäyttöä koskevan lainsäädännön uudistamisesta
6	5.6.2024 klo 12-15	Katujen ja yleisten alueiden suunnittelu ja rakentaminen
7	17.6.2024 klo 9.30-12	Työpaja alustavaksi pohjakeskusteluksi maankäyttömaksun ja -sopimuksen teemasta
8	14.8.2024 klo 12-15	Tonttijako ja digipykälät
	6.9.2024 klo 9.30-11	YM:n sisäinen tiedotus- ja keskustelutilaisuus Pankkisalissa
9	9.9.2024 klo 12-15	Ohjeellinen tonttijako, ilmastonmuutokseen sopeutuminen, hulevedet, johtosiirrot
10	9.10.2024 klo 12-15	Tonttijakopykäläluonnokset, kehittämisalueet aloituskeskustelu
11	23.10.2024 klo 12-16.30	Kehittämisalueet työpaja
12	30.10.2024 klo 12-15	Pykäläehdotusten käsittelyä: kadut ja muut yleiset alueet (sis. esteettömyys)
13	6.11.2024 klo 12-15	Pykäläehdotusten käsittelyä:
	25.11.2024 klo 9-15	Yhdyskuntakehittämislaki, vuorovaikutustilaisuus Pankkisalissa
	29.11.2024 klo 9-15	Yhdyskuntarakentamislaki, vuorovaikutustilaisuus Pankkisalissa
14	4.12.2024 klo 12-15	Lunastus, rakentamiskehotus ja haitankorvaukset, katujen haltuunotto
15	8.1.2025 klo 12-15	Maapolitiikka, kehittämiskorvaus
16	22.1.2025 klo 10-13	Pykäläehdotusten käsittelyä:
17	6.2.2025 klo 12-15	Pykäläehdotusten käsittelyä:
18	12.3.2025 klo 12-15	Muutoksenhaku, pakkokeinot, tiedoksiannot ym.
19	3.4.2025 klo 12-15	Yleisperustelut, vaikutusten arviointi, perustuslakiperustelut
20	28.4.2025 klo 12-15	Vaikutukset budjettiin, liitelait
21	28.5.2025 klo 12-15	HE kokonaisuutena
22	16.6.2025 klo 12-15	HE kokonaisuutena
23	13.8.2025 klo 12-15	Varakokous
24	27.8.2025 klo 12-15	Loppukokous

Ensimmäinen versio tonttijakopykäliksi - ehdotettuja muutoksia nykyiseen

- Kuntakenttää oli kuultu
- Ohjeellisen tonttijaon käsitteestä luovuttu, koska sillä ei ole ollut ennenkään sitovan tonttijaon oikeusvaikutuksia.
- Asianosainen ei olisi enää vastapäisen kiinteistönomistaja tai -haltija, eikä viereisen ei-rakennettavan korttelin kiinteistönomistaja tai -haltija.
- Tonttijaon kustannukset voisi periä muiltakin kuin sitä hakeneilta, jos saa hyötyä tonttijaosta.
- Tonttijakoa ei laitettaisi nähtäville.
- Rakentamisluvan myöntäminen ennen tonttijaon laatimista ja lohkomista:

”Poiketen 10 §:n 1 ja 2 kohdassa säädetyistä rakentamislupa voidaan myöntää ennen tonttijaon laatimista ja hyväksymistä ja tontin lohkomista, jos on ilmeistä, ettei se vaikeuta tonttijaon laatimista. Rakentamisluvassa on tällöin määrättävä, ettei rakennusta saa ottaa käyttöön ennen kuin tontti on merkitty kiinteistörekisteriin.

Rakennusvalvontaviranomaisen on pyydettävä ennen asian ratkaisemista kaavoittajan tai tonttijaosta kunnassa vastaavan viranhaltijan lausunto.”

Ensimmäinen versio tonttijakopykäliksi - muutoksia nykyiseen

- ”Erillisen tonttijaon laatii ja hyväksyy kunta. Erillisen tonttijaon laatijan tulee olla pätevä tehtävään. Laatijan pätevyysvaatimuksena on maanmittausalan korkeakoulututkinto tai sitä vastaava aiempi vähintään teknikkotasoinen tutkinto. Lisäksi tehtävää voi hoitaa Maanmittauslaitoksen palveluksessa oleva toimihenkilö, jos kunta ja Maanmittauslaitos sopivat asiasta soveltaen kunnan kiinteistöinsinööristä annetun lain 1 §:ää.”

Kehittämisalue – säilytetäänkö lainsäädännössä ja jos kyllä, millaisena

- Alkukeskustelussa 9.10. työryhmän jäsenet kannattivat varovaisesti kehittämisalue-työkalun säilyttämistä ja parantamista. Kuntakenttä kannatti yksimielisesti.
- Työryhmäkokous tänään 23.10. toteutetaan kehittämisalue-aiheisena työpajana (4 tuntia). Kuullaan kokemuksia ja selvityksiä kehittämisalueista ja pohditaan muutostarpeita.
- MMM on valmis muuttamaan kiinteistönmuodostamislakia, mikäli kehittämisalueen käytettävyys sitä edellyttää.

Yhdyskuntarakentamislain valmistelutilanne

Yhdyskuntarakentamislain valmistelu

- Yhdyskuntarakentamislain tulevien säännösten tavoitteista ja sisällöistä ei ole keskusteltu kesän jälkeisissä työryhmän kokouksissa
  - Syyskuun kokouksessa keskusteltiin yleisellä tasolla hulevesien hallinnasta ja ilmastonmuutokseen sopeutumisesta sekä sen huomioon ottamisesta lakivalmistelussa
- Kuntaliitto toimitti työryhmän sihteeristölle 4.7.2024 kevään työryhmäkokouksissa käsitellyistä YRL-asioista kootun muistion, jossa esitettiin tiivistetysti kunta-alan edustajien eri tilaisuuksissa näistä aiheista esittämiä näkökulmia, muutostarpeita ym.
- WSP Finland selvitti YM:n toimeksiannosta yleisten alueiden kunnossapidon ja yleisillä alueilla tehtävien töiden sääntelyä eräissä maissa (raportti julkaisematta)
- Nykyisten hulevesisäännösten toimivuusarvioinnin käynnistys on YM:ssä viivästynyt ja työ valmistunee vasta helmikuulla
  - Hulevesisäännösten käsittely työryhmässä siirtynee lopputalvelle, käydään vuoropuhelua MMM:n kanssa vesihuoltolain hulevesien viemäröintiä koskevan sääntelyn osalta
- Ensimmäisiä pykäläluonnoksia yhdyskuntarakentamislaita kadunpidon osalta käsiteltäneen työryhmän kokouksessa 6.11., laajempi työpaja 29.11.

keskustelua

**Rakentamislain
toimeenpano
ja muuttaminen (HE
101/2024 vp)**

Rakentamislaki voimaan pääosiltaan 1.1.2025

- Asetusten tilanteesta
  - Uusi rakentamisasetus ei kerkeä voimaan 1.1.2025 (ei vielä EU-notifioinnissa, kesto 3 kk)
  - Hankkeen vaativuudesta (RakL 101 §) ei tällä hetkellä tiedossa asetusta
- Havaittu kriittisiä epäselvyyksiä 1.1.2025 voimaan tulevassa rakentamislaisissa
  - Toimivallan siirtäminen viranhaltijalle = ? (RakL 99 §)
  - Maksujen periminen ennakoon = ? (RakL 79 §)
  - Oikaisuvaatimuksen käsittelevä taho = ? (RakL 178 §)
  - **HUOM: Kuntaliiton julkaisema aineisto osin vanhentunutta joidenkin tulkintojen tarkentumisen/muuttumisen seurauksena!**
  - **Yritetään vielä saada kriittisiä korjauksia lakiin HE 101/2024 vp:n eduskuntakäsittelyn yhteydessä**
  - **Kannattaa seurata tiedottamista ja varautua mahdollisiin nopeisiin muutostarpeisiin**
- Siirtymäaika hakijan digivelvoitteille tulossa muutoksen HE 101/2024 vp yhteydessä

Rakentamislaki voimaan pääosiltaan 1.1.2025

- Kuntaliiton viime aikaisia tukitoimia
  - Rakennusjärjestys-malli (HE 101/2024 vp sisältämät muutokset pyritty huomioimaan)
    - Linkki: <https://www.kuntaliitto.fi/julkaisut/2024/2286-mallirakennusjarjestys>
    - **HUOM: Mallia laadittaessa on jouduttu tekemään tulkintoja uudesta laista jossain määrin epäselvässä tilanteessa. Uuden lain tulkinta tulee täsmentymään oikeuskäytännön myötä.**
  - Taksa-malli (alustava luonnos, ei vielä mahdollista julkaista)
- Koulutuksia kannattaa seurata
  - Kuntaliiton ja FCG:n tilaisuudet, esim. Rakennusvalvontapäivät marraskuussa
  - Ympäristöministeriön webinaari-sarja **Uusi rakentamislaki – muutokset, vaikutukset ja haasteet** 25.11., 10.12. ja 14.1.
    - Linkki: <https://ym.fi/tapahtumat/2024-11-25/uusi-rakentamislaki-muutokset-vaikutukset-ja-haasteet>
  - ELY-keskusten alueelliset koulutustilaisuudet
  - Jne.

Rakentamislain muuttaminen (HE 101/2022 vp)

- Keskeisiä muutosehdotuksia aiemmin hyväksytyyn rakentamislakiin
  - Rakennusjärjestyksen käyttöalan rajaaminen (keskeisiltä osin vain luvanvarainen rakentaminen)
  - Sijoittamislupa puhtaan siirtymän teollisuushankkeelle menettelysäännöksineen
  - Purkamisluvan edellytykset (ml. erityinen kunnan rakennusten purkamislupa)
  - Päävastuullista toteuttajaa koskevan sääntelyn kumoaminen
  - Rakentamisluvan käsittelyaikatakuu (voimaan 1.1.2026)
  - Vähäinen poikkeaminen loppukatselmuksen yhteydessä
  - Rakentamisluvan myöntäminen ehdollisena ennen tonttijaon laatimista ja tontin lohkomista
  - Valitusoikeuksien supistaminen eräiltä osin
- Tulisi voimaan pääosiltaan jo vuoden 2025 alusta, muutamat pykälät 1.1.2026
- Lakimuutoksen sisältöä kokonaisuutena avattu aiemmassa Kuntaliiton webinaarissa 6/2024 tarkemmin
  - Ks. https://www.kuntaliitto.fi/sites/default/files/media/file/MRLjatko_ajankohtaiswebinaari_3_nettiin.pdf

Rakentamislain muuttaminen (HE 101/2022 vp)

- Tällä hetkellä eduskunnassa valiokuntakäsittelyssä
  - YmV tekee mietinnön
  - TaV antaa lausunnon YmV:lle
- Kuntaliiton keskeiset viestit
  - Rakennusjärjestyksen merkitystä ohjausvälineenä ei tule heikentää
  - Rakentamislupien käsittelymääräajan kuntavaikutukset ja laskennan täsmennysten tarve lain yhteydessä
  - Kriittisten rakentamislain epäselvyyksien selventäminen välttämätöntä
  - **Kaiken kaikkiaan aikataulu merkittävien muutosten ja epäselvyyksien vuoksi kunnille kohtuuton**

Muuta aiheeseen liittyvää

- HE 101/2024 vp:n yhteydessä eduskunnassa ympäristövaliokunnan käsittelyssä myös **kaksi kansanedustajien lakialoitetta**
  - LA 20/2024 vp koskien sivuasunnoista määräämistä rakennusjärjestyksessä
    - Linkki: https://www.eduskunta.fi/FI/vaski/KasittelytiedotValtiopaivaasia/Sivut/LA_20+2024.aspx
  - LA 21/2024 vp koskien muutoksenhakuoikeuden rajaamista poikkeamisluvissa ja suunnittelutarvealueen sijoittamisluvissa
    - Linkki: https://www.eduskunta.fi/FI/vaski/KasittelytiedotValtiopaivaasia/Sivut/LA_21+2024.aspx
- **Rakentamislain "korjaussarja 2":n** valmistelu eli EPBD:n kansallisen toimeenpanon valmistelu aloitettu ympäristöministeriön johdolla 9/2024
  - Kuntaliitto mukana seurantaryhmässä ja valmisteluryhmissä
  - Linkki: <https://ym.fi/hankesivu?tunnus=YM032:00/2024>
- **Rakennusvalvontauudistus** aloitettu ympäristöministeriön johdolla 10/2024
  - Kuntaliitto ainoana kuntakentän edustajana työryhmässä
  - Linkki: <https://ym.fi/hankesivu?tunnus=YM060:00/2024>

Rakennetun ympäristön lakikokonaisuuden digivelvoitteet ja niiden toimeenpano

Alueidenkäytön ja rakentamisen digitaalisia toimintatapoja koskeva sääntely jakaantuu kolmeen eri lakiin

Maankäyttö- ja rakennuslaki (132/1999) on sisältänyt 1.1.2024 lähtien säännökset **alueidenkäyttöä koskevien tietojen tietomallimuotoisesta esitystavasta**. Rakentamislaki on erotettu omaksi lakikokonaisuudekseen. Alueidenkäytön kokonaisuus muuttuu 1.1.2025 lähtien **alueidenkäyttölaki**ksi (132/1999).

Rakentamisen digitaalisia menettelytapoja koskeva sääntely sisältyy **rakentamislakiin** (751/2023), jonka on määrä tulla voimaan vaiheittain alkaen 1.1.2025. Valmistelussa on lisäksi parhaillaan rakentamislain **korjaussarja**, jolla on tarkoitus muuttaa alkuperäistä rakentamislakia.

Digitalisaation kannalta keskeiset rakentamislain asetukset puuttuvat edelleen.

Uudessa **rakennetun ympäristön tietojärjestelmälaissa** (431/2023) säädetään rakennetun ympäristön tietojärjestelmästä ja sen tarkoituksesta, tietosisällöstä, ylläpidosta, tietojen käsittelystä, luovuttamisesta ja valvonnasta sekä eri tahojen vastuista. Uusi laki rakennetun ympäristön tietojärjestelmästä on tullut voimaan 1.1.2024. Laissa säädetään myös **tietojen toimittamisesta rakennetun ympäristön tietojärjestelmään siirtymäajan puitteissa**. Alueidenkäyttötietoja tulee toimittaa Ryhti-järjestelmään viimeistään 1.1.2029 lähtien ja rakentamisen tietoja 1.1.2028 lähtien.

Eduskunnassa on lisäksi juuri ollut käsittelyssä ympäristöministeriön esitys rakennetun ympäristön tietojärjestelmälain 2 § ja 10 § muuttamisesta (HE89/2024). Kuntaliiton lausunto löytyy:

<https://www.kuntaliitto.fi/lausunnot/2024/he-892024-vp-eduskunnalle-laiksi-rakennetun-ympariston-tietojarjestelmasta-annetun>

Alueidenkäytön digisäännökset - kaavoitus

Maakuntakaava, yleiskaava ja asemakaava sekä sitova tonttijako laaditaan valtakunnallisesti yhteentoimivassa tietomallimuodossa. Sovellettu 1.1.2024 lähtien.

- **Kaavatietomalli on hyväksytty** yhteentoimivuustyöryhmässä 19.12.2023. Tietomalli löytyy: [Tietomallit \(suomi.fi\)](https://www.tietomallit.fi)
- **Katja-asetus, jossa määrätään kaavamääräysten ja kaavakohteiden esitystavasta tuli voimaan 11.6.2024:** Tutustu asetukseen: [Ympäristöministeriön asetus maakunta-, yleis-... 311/2024 - Säädökset alkuperäisinä - FINLEX®](#) Asetuksen myötä maankäyttö- ja rakennuslain mukaisissa kaavoissa käytettävistä merkinnöistä 31.3.2000 annettu ympäristöministeriön asetus kumottiin.
Tutustu Katja-asetuksen sisältöön: <https://www.youtube.com/watch?v=eAe3MOn2y5w>

RYTJ-laki / Alueiden käytön tietojen toimittaminen Ryhti-järjestelmään

Kaava- ja tonttijakotietomalleja (ja muita tietoja) tulee alkaa toimittamaan Ryhti-järjestelmään viimeistään 1.1.2029 lähtien.

Rakennetun ympäristön tietojärjestelmälain 5 §:n mukaan kuntien on toimitettava rakennetun ympäristön tietojärjestelmään seuraavat alueidenkäyttöä koskevat tiedot:

- 1) tieto kaavan vireille tulosta ja suunnittelualueen rajausta;
- 2) kaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelma;
- 3) tieto kaavan valmisteluaineiston nähtäville asettamisesta;
- 4) kaavaehdotus;**
- 5) tieto kaavaehdotuksen nähtäville asettamisesta;
- 6) hyväksytty kaava;**
- 7) tieto kaavaa koskevan päätöksen muutoksenhaun vireilläolosta;
- 8) tieto kaavan tai sen osan voimaantulosta;
- 9) lainvoimainen kaava;**
- 10) hyväksytyn kaavan selostus;
- 11) tieto kaavan kumoutumisesta;
- 12) voimaantullut tonttijako sekä tieto tonttijaon kumoutumisesta;**
- 13) rakennuskielto sekä tieto kiellon kumoutumisesta tai raukeamisesta;
- 14) rakentamisrajoitus sekä tieto rajoituksen kumoutumisesta tai raukeamisesta;
- 15) toimenpiderajoitus sekä tieto rajoituksen kumoutumisesta tai raukeamisesta;
- 16) suunnittelutarvealue sekä tieto sen kumoutumisesta tai raukeamisesta;
- 17) voimaantullut rakennusjärjestys.

Kaavaehdotus, hyväksytty kaava, lainvoimainen kaava sekä voimaantullut tonttijako ja tieto tonttijaon kumoutumisesta on toimitettava rakennetun ympäristön tietojärjestelmään yhteentoimivassa ja koneluettavassa **tietomallimuodossa. Muiden alueidenkäytön tietojen osalta ei edellytetä tietomallia.** Ympäristöministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä toimitettavien tietojen rakenteesta.

Alueidenkäytön digisäännösten vaikutuksia kunnille

- Kuntien käyttämiin kaavantuotanto-ohjelmistoihin tulee kehittää **kaavantuotantoprosessi, joka tuottaa kansallisen tietomallin mukaisia kaavoja** koneluettavine kaavamääräyksineen. (kehityshankkeet meneillään)
- Alueidenkäytön tiedoille annetaan jatkossa **pysyvät yksilöivät tunnukset** (431/2023, 6§), mikä edellyttää tunnuskenttien ja hakutoiminnallisuuden lisäämistä kunnan käyttämiin ohjelmistoihin. Kunta hakee tunnuksen Ryhti-järjestelmästä.
- Kuntien ohjelmistojen on jatkossa **kyettävä hallinnoimaan kaavantuotantoprosessin elinkaarta, tallentamaan eri vaiheiden tietomallit liitteineen hallitusti ja toimittamaan kaavantuotannon tiedot (liitetietoineen) vaiheittain sekä hyväksytyt sitovat tonttijaot** rakennetun ympäristön tietojärjestelmään kaavan vireilletulosta voimaantulleeseen kaavaan.
- **Uusien kaavojen esitystapa** muuttuu Katja-asetuksen mukaiseksi.

HUOM: 1.1.2024-31.12.2028 välisenä siirtymäaikana säilyvät nykyiset maankäyttö- ja rakennuslain mukaiset velvoitteet toimittaa MRA 94 ja 95 § mukaiset tiedot Maanmittauslaitokselle ja Ely-keskuksille sekä tuottaa asemakaavan seurantalomake.

Digikehityksessä huomioitava: Kaava voidaan tuottaa kunnassa itse tai tilata kaavan suunnittelua ja/tai laadinta konsultilta. Kaavat hyväksytään kunnan toimielimessä ja tulevat voimaan kunnan kuulutuksella. Hyväksytyyn kaavaan voi hakea muutosta tuomioistuimelta ja nämä päätökset tulee päivittää tietomalliin.

Kuntaliitossa on pian alkamassa projekti, jossa tuotetaan ohje: **Digitaalisen asema- ja yleiskaavan tilaaminen uuden alueidenkäyttölain ja RYTJ-lain vaatimusten mukaisesti**

Alueidenkäytön digi - tonttijaot

- **Tonttijaot tuotetaan jatkossa kansallisen tietomallin mukaisena.** Tonttijako voidaan tehdä kaavahankkeen yhteydessä tai erillisenä (sitovana) tonttijakona.
- Sitoville tonttijaotille haetaan Ryhti-järjestelmästä **pysyvä yksilöivä tunnus**. Jos kaavan yhteydessä päätetään sitovasta tonttijaosta, tunnus haetaan ennen kaavan hyväksymistä.
- Erillinen sitova tonttijako tuotetaan omana tietomallinaan ja se linkittyy kaavaan yksilöivän tunnuksen avulla.
- **Tonttijakotietomallin hyväksyntää puollettiin (varauksin) semanttisen yhteentoimivuuden ryhmässä 22.10.2024:** <https://iri.suomi.fi/model/ryhti-tont/>
- Tonttijakotietomallin soveltuvuus kunnan kiinteistömuodostusprosessiin selvinnee kumppanitestaushankkeissa.
- Huom. On vielä ratkaistava, miten jatkuvasti päivittyvät prosessit saadaan toimivaksi kunnan järjestelmien, Ryhti-järjestelmän ja MML:n Kiinteistötietojärjestelmän (KTJ) sekä mahdollisesti myöhemmin myös Verohallinnon järjestelmän välillä.

Alueidenkäytön digi - päätökset

- Rakennuskieltoihin, rakentamisrajoituksiin, toimenpiderajoituksiin sekä suunnittelutarvealueisiin liittyvät päätökset ovat kunnassa tyypillisesti kunnan asianhallintajärjestelmään tallennettavia päätösdokumentteja, ei paikkatietopohjaisia tietomalleja.
- Toimeenpanoon tähtäävien kehityshankkeiden aikana tulee ratkaistavaksi, mistä kunnan järjestelmistä näitä päätösdokumentteja toimitetaan rakennetun ympäristön tietojärjestelmään.

Rakentamislaki - oleellisimmat kuntia koskevat digimuutokset

Rakentamislain digivaikutukset:

- Rakentamiseen ryhtyvä hakee rakentamislupaa tietomallimuotoisella suunnitelmalla tai muutoin koneluettavassa muodossa -> **Kunnan ohjelmistojen tulee kyetä hallinnoimaan IFC-malleja**
- Rakentamislain lukuisat muutokset sekä uudet tietorakenteet muuttavat rakennusvalvonnan nykyisiä prosesseja. Muutokset lupamuotoihin, lupakynnykseen, termistöön ja koodistoihin aiheuttavan muutoksia myös kuntien digitaalisiin prosesseihin. -> **Digitaaliset prosessit tulee muuttaa uuden lain määritysten mukaiseksi.**
- Rakentamislupahakemuksen ja rakentamisluvan tietoja liitteineen sekä rakennusvalvontaprosessin tietoja (katselmuksineen) tulee toimittaa Ryhti-järjestelmään. -> **Edellyttää uusien rajapintojen rakentamista prosessin eri vaiheista.**

Korjaussarja tuo (mahdollisesti) **lisävaikutuksia digitaalisiin prosesseihin, mm.:**

- Hiilijalanjäljen ja hiilikädenjäljen raportointi loppukatselmuksen yhteydessä.
- Pääpiirustustason toteutumamallin hallinta.
- Uusi lupamuoto: puhtaan siirtymän sijoittamislupa.
- Käsittelyaikatakuun vaatimat muutokset ohjelmistoihin.
- Rakentamisluvan myöntäminen ennen tonttijaon laatimista ja tontin lohkomista.
- Ilmastaselvitys ja materiaaliseloste poistuvat ja tilalle tulee rakennustuoteluettelo.

Digitalisaation kannalta keskeiset **asetukset puuttuvat** vielä.

Kunnilla on velvollisuus ohjeistaa luvanhakijoita. Kuntaliitossa on käynnistymässä projekti, jossa tuotetaan ohje: **Vaatimukset rakentamisluvan yhteydessä toimitettavalle IFC-mallille**

Siirtyminen Digi- ja väestötietoviraston VTJ:stä Syken Ryhti-järjestelmään

- Kaikista Suomen kunnista on nykyisin tiedonsiirtoyhteys Digi- ja väestötietoviraston ylläpitämään Väestötietojärjestelmän rakennusrekisteriin.

Rakennustietojen valtakunnallinen tiedonhallinta muuttuu:

- Uuden rakentamislain ja RYTJ-lain myötä kunnat siirtyvät lähivuosina välittämään kunnan rakennusrekisteritietoja DVV/VTJ:n sijasta Suomen ympäristökeskuksen Ryhti-järjestelmään.
- Kun kunnasta luodaan yhteydet Ryhti-järjestelmään, kunta ei enää toimita tietoja DVV:lle.
- Kun kunta on ottanut käyttöön Ryhti-järjestelmän, pysyvä rakennustunnus (PRT) ja pysyvä huoneistotunnus (PHT) haetaan Ryhti-järjestelmästä, kuten nyt DVV:ltä.
- DVV:stä tulee Ryhti-järjestelmän asiakas.

Avustus lain digivelvoitteiden toimeenpanoon

Lain digivelvoitteiden toimeenpanoon on osoitettu 2.8 + 3.7 + 3.7 + 3.7 miljoonan euron avustus kunnille ja maakuntien liitoille vuosille 2023-26. Eduskunta hyväksyy vuosittain.

1. Kierros (syksy 2023)

Lahden kaupunki / Trimble Solutions Oy

Pihtiputaan kunta / Sweco Finland Oy

Paimion kaupunki / Avoimen lähdekoodin ohjelmisto (kilpailutus)

Lappeenrannan kaupunki / Symetri Oy

Jämsän kaupunki / Ubigu Oy

Raaseporin kaupunki / Sitowise Oy

Vantaan kaupunki / ESRI Finland Oy

Seinäjoen kaupunki / Bentley Oy ja GeoIDT

2. Kierros (kevät 2024)

Järvenpään kaupunki/Lupapiste

Keravan kaupunki/CGI

Keuruun kaupunki/Arkance

Naantalin kaupunki/TieraCity, ESRI

Nokian kaupunki/TieraCity, ESRI

Raahen kaupunki/CGI

Tampereen kaupunki / CGI

3. Haku on alkanut 18.10.2024

[Haut / Kuntien ja maakuntien liittojen rakennetun ympäristön tiedonhallinnan uudistaminen 3. hakukierros – Haeavustuksia.fi](#)

Haku on auki 27.11.2024 klo 16.00 saakka.

Hakukierroksella jaetaan maksimissaan 2.3 M€.

Hankkeet tulee toteuttaa yhteishankkeina, joissa on mukana vähintään kolme kuntaa tai kaksi maakuntien liittoa.

Avustuksella luodaan tarvittavia kyvykkyyksiä kuntien käyttämiin ohjelmistoihin. Ehtona on, että **muut samaa ohjelmistoa käyttävät kunnat eivät maksa samasta kehitystyöstä uudelleen**, vaan saavat kehitetyt toiminnallisuuden uuden version käyttöönnotolla.

Tulevat lakiuudistukset

Tällä hetkellä ei ole tiedossa, että tuleva alueidenkäyttölaki, yhdyskuntarakentamislaki tai yhdyskuntakehittämislaki olisi tuomassa uusia digivelvoitteita jo voimaan tulleiden velvoitteiden ja rakentamislain korjaussarjasta aiheutuvien lisäksi.

Yhteentoimivuustyössä on meneillään:

Kaavaselostuksen ja osallistumis- ja arviointisuunnitelman (OAS) tietomalli

Projektin tavoitteena on rakenteistaa kaavaselostuksen sekä OAS:n tietosisältöä koneluettavaan ja rakenteiseen muotoon Yhteentoimivuusalustalle loogiseksi tietomalliksi.

Yleisen alueen suunnitelman tietomallit

Projektin tavoitteena on rakenteistaa yleisen alueen suunnitelmien – eli käytännössä katu- ja puistosuunnitelmien – tietosisältöä koneluettavaan ja rakenteiseen muotoon Yhteentoimivuusalustalle loogiseksi tietomalliksi.

Kuntaliiton saaman tiedon mukaan nämä tietomallit olisivat vapaaehtoisia.

keskustelua

www.kuntaliitto.fi